

Лариса Оніщук
завідувач кафедри фізичної культури та спорту,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;

Олег Камерілов
доцент кафедри фізичної культури та спорту,
Заслужений тренер України,
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Полтава, Україна),

ОЛІМПІЙСЬКИЙ РУХ В УКРАЇНІ. РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Larysa Onishchuk, Oleg Kamerilov. The olympic movement in ukraine. Regional aspect

Key words: Olympism, International Olympic Committee, National Olympic Committee.

Олімпійський рух в Україні, попри воєнний стан, активно розвивається,

Відновлення традиції проведення Олімпійських ігор у сучасних умовах в кінці XIX століття стали проявом національної само ідентифікації та гуманізації країн. Важливим було те, що напередодні того часу організаційно об'єднались міжнародні федерації з багатьох видів спорту.

Активний розвиток міжнародного спортивного руху спонукав заснування значної кількості міжнародних спортивних організацій, яких на даний час є понад 200. Вони разом з МОКом проводять численні міжнародні спортивні змагання.

Україна пройшла складний шлях міжнародного спортивного визнання і є повноправним членом усіх основних міжнародних спортивних об'єднань. МОК повністю визнав НОК України під час 101-шої сесії МОКу у 1993 році.

Правовий статус НОК України визначають:

- Розпорядження Президента України “ Про розвиток олімпійського руху в Україні ” (1993 р.);

- Закон України “ Про фізичну культуру і спорт ”, Ст. 23. (1993 р.);

- Статут НОК України (діюча редакція від 10.12.2021 р.).

Отже, НОК України – всеукраїнська, недержавна, некомерційна (неприбуткова), добровільна громадська організація.

Суб'єктами олімпійського руху в Україні є:

- спортивні федерації з олімпійських видів спорту (40 федерацій);

- ФСТ;

- органи виконавчої гілки влади у сфері фізичної культури і спорту

ОВДА, органів місцевого самоврядування, АР Крим, міст Києва і Севастополя;

- державні установи і ГО фізкультурно-спортивного спрямування;
- спортсмени (фізичні особи) ліцензовані на Олімпійських іграх;
- регіональні відділення НОК України.

Метою та завданнями НОК України є:

- розвиток і популяризація олімпійського руху в Україні;
- поширення принципів олімпізму, викладених в Олімпійській хартії;
- представництво України на світових спортивних майданчиках:

Олімпійські, Дефлімпійські, Паралімпійські ігри, Європейські ігри, Всесвітні універсиади.

НОК України має офіційно затверджену символіку:

- емблема (1992 р.);
- гімн «Олімпійська величальна» (1992 р.), сл.. поета Юрія Рибчинського, музика композитора Геннадія Татарченка;
- прапор (1992).

Важливо, що окрім проведення власних спортивних заходів МОК та його регіональні відділення, в обов'язковому порядку реалізують Всеукраїнські проекти:

- Олімпійський урок (2006);
- Олімпійський тиждень (2006);
- Олімпійська книга (2008);
- Олімпійське лелеченя (2011);
- Dolike Olimpians (2013);
- #OlympicLab (2015).

За ініціативи Олімпійської академії, під егідою Української Академії спорту (президент – Ніна Уманець) з 2015 року відбувається урочиста церемонія вручення українського спортивного «Оскару» - премія «Герої спортивного року».

Статутні органи (структура) НОК України:

Генеральна Асамблея – вищий орган управління, що має по черговість зібрання: планове (чергове) – 1 раз /рік; звітно-виборча – 1 раз/3 роки. Форма роботи – зібрання на сесії.

Виконавчий комітет – робочий орган НОКу, що складається із неменше ніж 19 осіб (нині – 21 особа) з терміном повноважень на 4 роки.

Президент НОКу – керівник ГО, який обирається на Генеральній Асамблеї терміном на 4 роки.

Перший віце-президент і три Віце-президента – розподіл обов'язків між якими здійснює президент НОКу.

Комісії НОК України. На сьогодні їх 12, із них 3 постійно діючі:

Ревізійна комісія, Комісія атлетів та Етична комісія. Інші Комісії, що існують, як консультативно-дорадчі органи НОКу:

- «Олімпійські федерації та суб'єкти олімпійського руху»;

- «Преса та комунікації»;
- «Сталий розвиток і спадщина»;
- «Осередки НОК України»;
- «Жінки в спорті»;
- «Олімпійська освіта та культура»;
- «Закордонне українство»;
- «Антураж атлета».

Успішно діють Регіональні відділення НОК України, станом на 2024 рік – 29 відділень, у т.ч.: ГО «Полтавське обласне відділення НОК України» та ГО «Відділення НОК України у м. Горішні Плавні, Полтавської області».

Регіональні відділення НОК України (здебільше обласні) – це відокремлені підрозділи, що мають статус самостійної юридичної особи, створеної на підставі Закону України «Про громадські об'єднання» і що діють на підставі як власного Статуту, так і у відповідності Статуту НОК України.

Один із засновників олімпізму сучасності українець, виходець з Полтавської губернії Олексій Бутовський (1838 – 1917, член МОКУ з 1984 по 1909) увійшов до 1-го складу МОК, був соратником П'єра де Кубертена. О. Бутовський – єдиний з членів МОКУ, який залишив письмові спогади про Олімпіаду – «Афіни навесні 1896 року» [2].

О. Бутовський є шанованим у міському середовищі Полтави, зокрема його ім'я носить КЗ «ДЮСШ імені О.Бутовського» Полтавської обласної ради з 2001 року. Встановлено Пам'ятник О.Бутовському в місті Полтаві у 2006 році. Проводиться щорічно науковий захід - «Бутовські читання». Стадіон «Ворскла» імені О.Бутовського з 2008 року. Працює музей/кімната, та встановлена премія Полтавської обласної ради імені О. Бутовського, з 2018 року [1].

Багатівіковий олімпійський рух зазнав чимало перешкод на своєму шляху, і продовжує об'єднувати країни і континенти. Сьогодні в Україні відмічаються позитивні приклади підвищення ролі громадськості у спортивному русі, консолідації патріотичного сприйняття спорту на рівні суспільства. Адже звучання Гімну України, вітчизняні спортсмени на спортивному п'єдесталі утверджують незламність нашої держави.

Досвід показує, що ефективним на регіональному рівні є об'єднання зусиль українського громадянського суспільства, органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та бізнесу у вирішенні актуальних питань спорту вищих досягнень, підтримки олімпійського спорту в Україні.

Список використаних джерел:

1. Спортивний літопис Полтавщини: сторінки історії, славетні імена. Матеріали II науково-практичної конференції 9 червня 2017 року. Збірник наукових статей. За ред. В.Павлова. - Полтава, 2017. 102 с.
2. Спортивний літопис Полтавщини: сторінки історії, славетні імена. Матеріали I науково-практичної конференції 23 березня 2007 року. Збірник наукових статей. За ред. В.Павлова. - Полтава, 2017. 160 с.